

Informácia o zabezpečení núdzových zásob ropy a ropných výrobkov podľa zákona č. 218/2013 Z. z. o núdzových zásobách ropy a ropných výrobkov a o riešení stavu ropnej núdze a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

V súlade s uznesením vlády Slovenskej republiky č. 85/2024 zo 14. februára 2024 má Správa štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky (ďalej len „Správa rezerv“) v roku 2024 na základe bodu B.1. uvedeného uznesenia „realizovať vo svojej pôsobnosti úlohy vyplývajúce z Plánu práce Bezpečnostnej rady Slovenskej republiky na rok 2024“.

Na základe schváleného plánu práce Bezpečnostnej rady Slovenskej republiky na rok 2024 na mesiac október, úloha č. 3, predkladá Správa rezerv iniciatívny materiál „Informácia o zabezpečení núdzových zásob ropy a ropných výrobkov podľa zákona č. 218/2013 Z. z. o núdzových zásobách ropy a ropných výrobkov a o riešení stavu ropnej núdze v znení neskorších predpisov“.

Správa rezerv je gestorm úlohy, z ktorej vyplýva zodpovednosť za výkon štátnej správy v oblasti obstarávania a udržiavania núdzových zásob ropy a ropných výrobkov Slovenskej republiky (ďalej len „núdzové zásoby“). Núdzové zásoby spravuje Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov (ďalej len „Agentúra“) vrátane ich financovania na základe zákona č. 218/2013 Z. z. o núdzových zásobách ropy a ropných výrobkov a o riešení stavu ropnej núdze a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 218/2013 Z. z.“). Agentúra je záujmovým združením právnických osôb, ktorého členmi sú podnikateľské subjekty obchodujúce s ropnými výrobkami (tzv. vybraní podnikatelia). Zdrojom financovania pre udržiavanie núdzových zásob sú pre Agentúru príjmy od vybraných podnikateľov, pre ktorých v súlade so zákonom Agentúra na základe uzatvorených zmlúv udržiava núdzové zásoby v ich mene. Správa rezerv je orgánom štátneho dozoru nad núdzovými zásobami s pôsobnosťou v oblasti stanovenia minimálnych limitov, kontroly, ukladania sankcií a pod. Slovenská republika (ďalej len „SR“) teda prostredníctvom Správy rezerv vykonáva štátny dohľad nad núdzovými zásobami a dokáže ich operatívne použiť v prípade potreby.

V zmysle zákona č. 218/2013 Z. z. je Agentúra povinná obstarávať a udržiavať núdzové zásoby najmenej v rozsahu minimálneho limitu núdzových zásob, ktorý každoročne určuje Správa rezerv v termíne do 25. februára príslušného roka. Minimálny limit núdzových zásob na príslušný rok začína platiť 1. júla na obdobie nasledujúcich 12 kalendárnych mesiacov a predstavuje množstvo núdzových zásob, ktoré zodpovedá 90 dňom priemerného denného čistého dovozu ropy a ropných výrobkov alebo 61 dňom priemernej dennej domácej spotreby, podľa toho, ktorá z hodnôt je vyššia. Základom pre výpočet minimálneho limitu sú priemerné denné čisté dovozy alebo spotreba za predchádzajúci kalendárny rok. Metodiku výpočtu stanovuje zákon č. 218/2013 Z. z. v súlade s platnou legislatívou Európskej únie (Smernica Rady 119/2009/ES zo dňa 14. septembra 2009, ktorou sa členským štátom ukladá povinnosť udržiavať minimálne zásoby ropy a/alebo ropných výrobkov).

Núdzové zásoby sú v priebehu celého roka 2024 udržiavané na úrovni minimálne 90 dní priemerných denných čistých dovozov ropy, ropných polotovarov a ropných výrobkov. Pod stanovený minimálny limit neklesajú núdzové zásoby ani v priebehu obmien (výmeny ropných výrobkov na konci ich lehoty skladovania za nové).

Stav núdzových zásob je od 01.07.2024 na úrovni 96 dní priemerných denných čistých dovozov, takže SR plní požadovaný minimálny limit, ktorý je 90 dní priemerných denných čistých dovozov ropy, ropných polotovarov a ropných výrobkov, uvedený vo vyššie uvedenej Smernici Rady 2009/119/ES.

Núdzové zásoby majú pomôcť preklenúť obdobie krízy v prípade výpadku dodávok ropy na územie SR, resp. v prípade vzniku ropnej krízy. SR je stále do veľkej miery závislá na dovoze ruskej ropy a tým aj ohrozená nestálou a nepredvídateľnou situáciou ohľadom jej dodávok v čase pretrvávajúceho vojnového konfliktu na území susedného štátu. V prípade prerušenia fyzických dodávok ropy, SR primerane zareaguje resp. prijme vhodné opatrenia v podobe uvoľnenia núdzových zásob alebo iných vhodných alternatívnych riešení.

Prioritnou úlohou Správy rezerv je trvale zabezpečiť udržiavanie núdzových zásob na požadovanej úrovni v súlade s požiadavkami Európskej únie, Medzinárodnej energetickej agentúry a záväzkami, ktorými je SR viazaná a v súlade s platnou legislatívou, týkajúcou sa núdzových zásob a riešenia stavu ropnej núdze.

Na základe uvedených skutočností Správa rezerv ubezpečuje Bezpečnostnú radu Slovenskej republiky, že zákonom stanovené úlohy v oblasti zabezpečenia núdzových zásob SR plní.